

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

Силабус навчальної дисципліни

КОНТРОЛІНГ

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 13 від “01” березня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Контролінг
Освітня програма	Облік і оподаткування
Спеціалізація	Облік і оподаткування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	III/VI
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: Засвоєння студентами знань з теорії і практики ведення контролінгу на підприємствах різних форм власності.

Завдання: ознайомлення студентів з теоретичними основами сутності контролінгу як економічної дисципліни та прикладними засадами побудови контролінгу на підприємствах України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: сутність, принципи і сферу застосування контролінгу; предмет, об'єкти, мету, функції, завдання, методи контролінгу; причини виникнення та історію розвитку контролінгу; види та концепції контролінгу; поняття витрат у бухгалтерському та податковому обліку та напрями їх класифікації; організаційні структури управління; бюджетування та контроль як інструменти контролінгу; механізми прийняття управлінських рішень; методику проведення оперативного контролінгу; зміст, завдання та інструменти стратегічного контролінгу. організаційно-методичні основи формування та функціонування служби контролінгу на підприємстві.

вміти: використовувати теоретичні знання, самостійно орієнтуватися в додатковому матеріалі; застосовувати на практиці методику вирішення конкретних виробничих завдань і ситуацій; будувати та визначати функції витрат; складати та взаємоузгоджувати бюджети; приймати управлінські рішення стосовно запасів, ціноутворення, ресурсів та ін., визначати точку беззбитковості; проводити аналіз конкурентного середовища, аналіз прийняття рішень в моделі «власне виробництво – постачання ззовні», аналіз сильних і слабких сторін підприємства.

Компетентності

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та

моделі для вирішення фінансових задач, використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної та інших наук для діагностики стану фінансових систем

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію облікового та управлінського характеру.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування, діяльності господарюючих суб'єктів виробничої та невиробничої сфер.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК13. Здатність планувати економічні процеси в сфері грошових, фінансових і кредитних відносин обґрунтовувати альтернативи прийняття управлінських рішень за всіма видами фінансової діяльності та рівнями фінансової безпеки.

Програмні результати навчання

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Контролінг» студенти набудуть компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Контролінг як наука	Сутність, принципи та сфера застосування контролінгу. Цілі, функції та основні завдання контролінгу. Предмет контролінгу та його основні об'єкти на промисловому підприємстві. Методологія контролінгу.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
2.	Витрати як головний об'єкт управління в системі контролінгу	Поняття витрат. Мета і напрями класифікації витрат. Моделі поведінки витрат. Побудова та визначення функції витрат.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
3.	Фінансова діяльність підприємства як об'єкт контролінгу	Зміст, мета, завдання та функції контролінгу фінансового стану. Методи здійснення контролінгу фінансового стану. Інформаційна база контролінгу фінансового стану. Рентабельність реалізованої продукції, капіталу (активів), власного капіталу, виробничих фондів. Контролінг собівартості продукції. Контролінг складу і джерел утворення майна підприємства. Контролінг фінансової стійкості підприємства. Контролінг ліквідності балансу.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
4.	Бюджетування та контроль як інструменти контролінгу	Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів; контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
5.	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	Процес прийняття рішення і релевантність інформації. Аналіз варіантів альтернативних рішень. Оптимальне використання	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного

		ресурсів за умов обмежень. Рішення стосовно запасів. Рішення стосовно ціноутворення. Модель прийняття рішення за умов невизначеності.	заняття
6.	Оперативний контролінг та методика його проведення	Зміст та завдання оперативного контролінгу. Методи оперативного контролінгу. Аналіз “вузьких місць” на підприємстві. Аналіз величин в точці беззбитковості. Модель “витрати – обсяг – прибуток”. АВС-аналіз; аналіз і оптимізація об’єктів замовлень. Метод розрахунку сум покриття. Методи розрахунку інвестицій. Розрахунок результату діяльності за короткий період. Оптимізація розмірів партії продукції. Комісійні винагороди торговельних працівників на базі сум покриття. Аналіз знижок. Аналіз областей збуту. Функціонально-вартісний аналіз. XYZ-аналіз.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
7.	Стратегічний контролінг на підприємстві	Зміст, завдання та інструменти стратегічного контролінгу. Аналіз конкурентного середовища. Аналіз прийняття рішення в моделі «власне виробництво – постачання ззовні». Аналіз сильних і слабких сторін підприємства. Крива досвіду. Портфельний аналіз.. Аналіз потенціалу. Крива життєвого циклу продукту.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття

		Стратегічні розриви. Розробка сценаріїв.	
8.	Сталий розвиток контролінгу	Крива досвіду. Портфельний аналіз.. Аналіз потенціалу. Крива життєвого циклу продукту. Стратегічні розриви. Розробка сценаріїв.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття

4. Система оцінювання курсу.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	35
Самостійна робота	15
Індивідуальне заняття	-
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу.

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Лекції																	-
Семінарські заняття	5		5		5		5		5		5	5		5			40
Самостійна робота		5											5				10
Індивідуальні заняття																	-
Залік																50	50
Всього за тиждень	5	5	5	-	5	-	5	-	5	-	5	5	5	5	50		100

6. Ресурсне забезпечення.

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Кайлюк Є.М. Контролінг: Навч. посібник (для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання спеціальності 7.050.201 «Менеджмент організацій») / Є.М. Кайлюк. – Харків: ХНАМГ, 2014. – 223 с.	
2. Смирнов С.А. Контроллинг [Текст]: учебно-практическое пособие / С.А. Смирнов – М.: ООО «Алана», 2012. – 264 с.	
3. Фольмут Х.Й. Инструменты контроллинга от А до Я [Текст]: Пер. с нем. / Под ред. и с предисл. М.Л. Лукашевича и Е.Н. Тихоненковой – М.: Финансы и статистика, 2011. – 288 с.	
4. Карминский А.М. Контроллинг в бизнесе : методологические и практические основы построения контроллинга в организациях [Текст]: науч. пособие / А.М. Карминский, Н.И.Оленев, А.Г.Примак, С.Г.Фалько. - М.: Финансы и статистика, 2013. - 256 с.	
5. Ананькина Е.А. Контроллинг как инструмент управления предприятием [Текст]: науч. пособие / Е.А.Ананькина, С.В.Данилочкин, Н.Г.Данилочкина и др. :Под ред. Н.Г.Данилочкиной. - М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 279 с.	
6. Майер Э., Манн Р. Контроллинг для начинающих: система управления прибылью [Текст]: Пер.с нем. Ю.Г.Жукова / Под ред. В.Б.Ивашкевича.-М.: Финансы и статистика, 2014. - 304 с. – ISBN: 5-279-01210-6.	
7. Пушкар М.С. Контролінг [Текст]: підручник / М.С. Пушкар - Тернопіль: Карт-бланш, 2014, - 370 с.	
8. Оліфіров О.В. Контролінг інформаційних систем підприємства [Текст]: Монографія / О.В. Оліфіров – Донецьк: ДонДУЕТ ім. М. ТуганБарановського, 2013. - 325 с.	
9. Ткаченко А.М. Контролінг в системі управління промисловим підприємством [Текст] : монографія / А.М. Ткаченко – Запоріжжя: Видавництво Запорізької державної інженерної академії, 2016. – 194 с.	
10. Яковлев Ю.П. Контролінг на базі інформаційних технологій [Текст]: навч. посібник / Ю.П. Яковлев – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 318 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра обліку і оподаткування, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 гуманітарний корпус, 706 кабінет 76018 https://koia.pnu.edu.ua/
Викладач	Матковський Петро Єгорович
Контактна інформація викладача	petro.matkovskiy@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять	Пропуски практичних занять відпрацьовуються на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а (нб) округляється.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
Невідповідна поведінка під час заняття	-
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: https://www.coursera.org/

Викладач

П.Є. Матковський